

РЕШЕНИЕ

№ 1389

гр. Пазарджик, 21.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК, XXVIII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ,
в публично заседание на двадесет и пети ноември през две хиляди двадесет и
втора година в следния състав:

Председател: Мария Ненова

при участието на секретаря Мария Кузева
като разгледа докладваното от Мария Ненова Гражданско дело №
20215220104019 по описа за 2021 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 71, ал. 1, т. 1 и 2, предл. 1 и 3 от
ЗЗДискр.

Ищецът Н. Н. А. твърди, че изтърпява наказание „доживотен затвор“
със специален режим в затвора в Пазарджик, като често му се налагало да
посещава стоматологичния кабинет в затвора. Същият не разполагал с
фотополимер и щифтове за поставяне на пломби, поради което те често
падали, а затворът в София разполагал с такива. Поради това счита, че спрямо
него е налице дискриминационно отношение от страна на ГДИН при
Министерство на правосъдието, поради което позовавайки се на чл. 6, ал. 2,
чл. 2, ал. 1, чл. 4, ал. 1, чл. 5, ал. 1 от Конституцията на Република България и
чл. 14 от ЕКПЧ предявява иск против ГДИН при Министерство на
правосъдието за признаване за установено в отношенията между страните, че
в периода от 14.04.2014 г. до 11.09.2020 г. ответникът е извършил нарушение
на чл. 4, ал. 2 и ал. 3 от ЗЗДискр. във връзка с чл. 6 от Конституцията на
Република България във връзка с чл. 20 и 21 от ХОПЕС и чл. 14 от ЕКПЧ,
изразяващо се в пряка и непряка дискриминация чрез неравно третиране по
лично положение, за осъждане на ответника да преустанови нарушението и да
се въздържа в бъдеще от по-нататъшни нарушения. Ангажира писмени и
гласни доказателства.

В срока по чл. 131, ал. 1 от ГПК ответникът ГДИН при Министерство
на правосъдието чрез пълномощника си юрисконсулт Р. оспорва исковата
молба като неоснователна. Посочва, че през исковия период ищецът е посетил

стоматологичния кабинет в затвора в Пазарджик общо 18 пъти за лечение на два зъба. Заявява, че по данни на д-р Е. Н. – лекар по дентална медицина в затвора в Пазарджик, падналите няколко пъти пломби на ищеца са резултат от това, че технологично е много трудно да се създаде спойка между нова и стара obturation. Твърди, че на ищеца е оказвана необходимата компетентна зъболекарска помощ и му е предоставено възможно най-правилното лечение, а липсващата фотополимерна лампа е била заменена с друго алтернативно и не по-лошо дентално лечение. Поради това счита, че спрямо ищеца не е налице форма на пряка и непряка дискриминация спрямо останалите лишени от свобода в затвора в Пазарджик, намиращи се при равни и сходни условия. Моли за отхвърляне на иска. Ангажира доказателства.

С влязло в сила протоколно определение от 24.06.2022 г. производството по настоящото дело е прекратено по отношение на иска за установяване на дискриминационно отношение за периода от 14.04.2014 г. до 09.06.2017 г., тъй като за този период между същите страни, на същото основание и за същото искане е налице влязло в сила решение, постановено по гр.д. № 763/2018 г. по описа на Районен съд – Пазарджик.

Съдът като взе предвид доводите на страните и прецени поотделно и в съвкупност доказателствата по делото намира за установено следното:

Между страните не е спорно, че считано от 14.04.2014 г. ищецът Н. Н. А. изтърпява наказание „доживотен затвор“ в затвора в Пазарджик.

През периода от 10.06.2017 г. до 11.09.2020 г. медицинският център в затвора в Пазарджик не е разполагал с фотополимерна лампа, за разлика от медицинския център към затвора в София, който е разполагал с такава от месец ноември 2008 г.

Свидетелката Е. С. Н. установява, че работи като лекар по дентална медицина в медицинския център при Затвора Пазарджик. Ищецът А. бил неин пациент и посещавал медицинския център всеки понеделник. Имал пломби на три зъба. Проблемен бил един, силно разрушен зъб, който бил лекуван три-четири пъти. Когато ищецът бил на лечение, в медицинския център на разположение имало химиополимерни пломби и пломби от амалгама. Ищецът бил лекуван и с двата вида пломби. В края на 2020 г. на медицинския център била предоставена фотополимерна лампа и оттогава поставяли и фотополимерни пломби. Трите вида пломби били с еднаква твърдост, но каква ще се използва зависело от дефекта на зъба. Всяка пломба падала, като причините за това били различни. Преди време ищецът поискал да му бъде сложен щифт, но коренът на зъба бил лекуван преди и нямало как да се сложи щифт. Освен това поставянето на щифт не било задължително при всеки дефект.

Свидетелката В. Ж. Н. установява, че е работила в Затвора София като стоматолог до 2018 г. Използвала алмагамени и фотополимерни пломби. За всеки случай преценявала конкретно каква пломба да сложи. Когато имало възможност, особено на дъвкателни зъби, най-добре било да се направи

амалгамена пломба, тъй като тя правила много добър контакт със зъба. При фотополимерните пломби оставало разстояние и пломбите се чупели. Те били за предпочитане за по-предни зъби, за да не се вижда металът. Щифтове се използвали при мъртви зъби, понякога при четвърти и пети зъби, които били по-малки, а също и при шести и седми зъби, особено когато пломбата била много голяма.

Свидетелката В. Б. К. установява, че работи в Затвора София като лекар по дентална медицина. В практиката си използвала амалгама, химиополимер и фотополимер. Когато трябвало да избере материала, с който да изработи пломбата, се съобразявала с указанията на производителя за кой вид дефект е подходящ този материал и с моментната ѝ оценка на крайния дефект на зъба. Всеки материал имал своите предимства и недостатъци. При поставяне на пломбата се следвали определени правила и алгоритми. Нямало общ стандарт за лечение. Щифтът представлявал задръжен елемент. Поставял се по индивидуална преценка на дефекта и на вида захватка. Щифтовете в стоматологичната практика били няколко вида. Не при всички диагнози можело да се сложи щифт, но те били съвместими с всички материали за пломби.

При така установените правнорелевантни факти съдът намира следното от правна страна:

Предмет на делото са кумулативно съединени иски с правно основание чл. 71, ал. 1, т. 1 и 2, предл. 1 и 3 от ЗЗДискр. за установяване на нарушение в третирането на ищеца, представляващо пряка дискриминация, основана на признака „лично положение“ (с оглед изложените в исковата молба твърдения, че ищецът е по-неблагоприятно третиран в сравнение с лицата, изтърпяващи наказание в затвора в София) и за осъждане на ответника да преустанови нарушението и да се въздържа в бъдеще от по-нататъшни нарушения.

В производството за защита от дискриминация ищецът, който твърди, че е бил жертва на дискриминация следва да докаже фактите, от които може да се направи извод, че е налице дискриминация, а ответникът следва да докаже, че правото на равно третиране не е нарушено – чл. 9 от ЗЗДискр. Нормата има процесуален характер и разпределя доказателствената тежест. Основната доказателствена тежест е възложена на ищеца. Той е длъжен да докаже фактите, от които може да се направи обосновано предположение, че е налице дискриминация. Само в този случай законът възлага доказателствената тежест на ответника, който следва да установи и докаже, че принципът на равно третиране не е нарушен. Неизпълнението от страна на ищеца на възложената му от закона доказателствена тежест е достатъчно основание за отхвърляне на иска.

Разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. забранява всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра,

образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Пряката дискриминация съгласно чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр. е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр., отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. „Неблагоприятно третиране“ съгласно § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. е всеки акт, действие или бездействие, които водят до по-малко благоприятно третиране на едно лице спрямо друго въз основа на признаците по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. или могат да поставят лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр., в особено неблагоприятно положение в сравнение с други лица. Дискриминацията представлява различно, неравно третиране на лица на основата на защитен от закона признак, което няма правомерна цел – няма обективно и разумно оправдание, свързано със защита на обществения интерес, и липсва пропорционалност между използваните средства и преследваната цел. От значение за установяване на дискриминация е от една страна обективно съществуващият недопустим противоправен резултат в упражняване на дейността, проявен в която и да е от очертаните от ЗЗДискр. форми на нежелано или по-неблагоприятно третиране, а от друга – неравностойното положение да е спрямо признаците, изброени в чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр. или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. Това по-неблагоприятно третиране следва да се преценява в сравнение с начина, по който се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства.

Медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода е регламентирано в глава Десета от ЗИНЗС. Съгласно чл. 134, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС денталната помощ на лишените от свобода се осъществява в медицинските центрове към местата за лишаване от свобода.

Установи се по делото от събраните гласни доказателства, които съдът цени като логични и последователни, че в затвора в Пазарджик такъв медицински център за дентална помощ е създаден и същият функционира. Ищецът многократно е посещавал стоматологичния кабинет (според свидетелките показания на д-р Н. – всеки понеделник) и му е била оказвана стоматологична помощ от лекаря-стоматолог. Действително през исковия период затворът в Пазарджик не е разполагал с фотополимерна лампа (с такава разполага от края на 2020 г.), но по делото няма данни това да е повлияло на качеството на предоставеното на ищеца дентално лечение. Според показанията на свидетелката Н. на ищеца е било осигурявано необходимото зъболечение, като за направата на пломби са били използвани наличните към онзи момент материали – химиополимер и амалгама. Не се установи поставянето на химиополимерни или амалгамени пломби да

нарушава добрите медицински практики и да не предоставя адекватно стоматологично лечение. Напротив от показанията на разпитаните по делото свидетели – лекари по дентална медицина в местата за лишаване от свобода, се установява, че всеки от материалите за obturation има своите предимства и недостатъци, но всички имат еднаква твърдост, а причините за падане на пломбите могат да бъдат най-различни и не зависят от вида на използвания материал. Преценката за това кой от материалите за obturation да се използва се извършва конкретно във всеки случай и зависи от редица фактори, като основният е видът на дефекта. В някои случаи дори амалгамата е предпочитана, дори и да е налице възможност за използване на фотополимер. В този смисъл са показанията на свидетелката Н., работила като лекар-стоматолог в затвора в София, който разполага с фотополимерна лампа от 2008 г.

Не е налице нормативен акт, който да забранява използването на дентална амалга, освен при лечение на пациенти с млечни зъби, на деца под 15 години и на бременни и кърмещи жени – съгласно т. 5.2.2.3 от Правилата за добра медицинска практика на лекарите по дентална медицина в Република България, издадени от министъра на здравеопазването, но настоящият случай не е такъв. Действително със заповед на министъра на здравеопазването е утвърден Национален план за мерките за постепенно прекратяване на употребата на дентална амалга в Република България, но предвиденият в него срок за намаляване до минимум на употребата на дентална амалга е далеч след исковия период – 2030 г., като този срок е препоръчителен. Следователно и с този подзаконов нормативен акт не може да се обоснове тезата на ищеца за наличие на пряка дискриминация спрямо него поради липса на фотополимерна лампа и щифтове в Затвора Пазарджик.

По изложените съображения съдът намира, че по делото не се установи ответникът да е осъществил спрямо ищеца дискриминационно отношение, с оглед на което предявените искове следва да бъдат отхвърлени като неоснователни.

На основание чл. 78, ал. 8 от ГПК в полза на ответника следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в минимален размер съгласно чл. 37 от ЗПрП във връзка с чл. 23, т. 4 от НЗПП с оглед липсата на фактическа и правна сложност на делото.

Така мотивиран и на основание чл. 235, ал. 2 от ГПК Районен съд – Пазарджик

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от Н. Н. А., ЕГН *****, изтърпяващ наказание „доживотен затвор“ в затвора в Пазарджик, против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ при Министерство на правосъдието искове с правно основание 71, ал. 1, т. 1 и т. 2, предл. 1 и 3 от ЗЗДискр. за

признаване за установено в отношенията между страните, че ответникът е извършил нарушение на чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр. чрез неравно третиране на ищеца на основата на признака „лично положение“, изразяващо се в липса на качествено стоматологично лечение поради липса на фотополимерна лампа и щифтове в Затвора Пазарджик през периода от 10.06.2017 г. до 11.09.2020 г., и за осъждане на ответника да преустанови нарушението и да се въздържа в бъдеще от по-нататъшни нарушения.

ОСЪЖДА Н. Н. А., ЕГН *****, изтърпяващ наказание „доживотен затвор“ в затвора в Пазарджик, да заплати на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ при Министерство на правосъдието на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК разноси за юрисконсултско възнаграждение в размер на 80 лв.

Решението може да се обжалва от страните пред Окръжен съд – Пазарджик в двуседмичен срок от съобщаването.

Препис от решението да се връчи на страните.

Съдия при Районен съд – Пазарджик: _____